

Att anpassa sig till nya villkor – penningpolitisk frihet under ansvar

SEB
20 maj 2021

S V E R I G E S R I K S B A N K

Cecilia Skingsley
Förste vice riksbankschef

Pandemin förde den ekonomiska aktiviteten mot ett fall av historiska proportioner

PUBLICERADES 11 mar 2020 19:32

WHO: Spridningen av covid-19 är en pandemi

Världshälsoorganisationen WHO har idag förklarat att utbrottet av covid-19 utgör en pandemi.

Mörkaste dagen på Stockholmsbörsen i modern tid

UPPDATERAD 12 MARS 2020 PUBLICERAD 12 MARS 2020

<https://sv.wikipedia.org/wiki/Börsras>

Börsras – Wikipedia

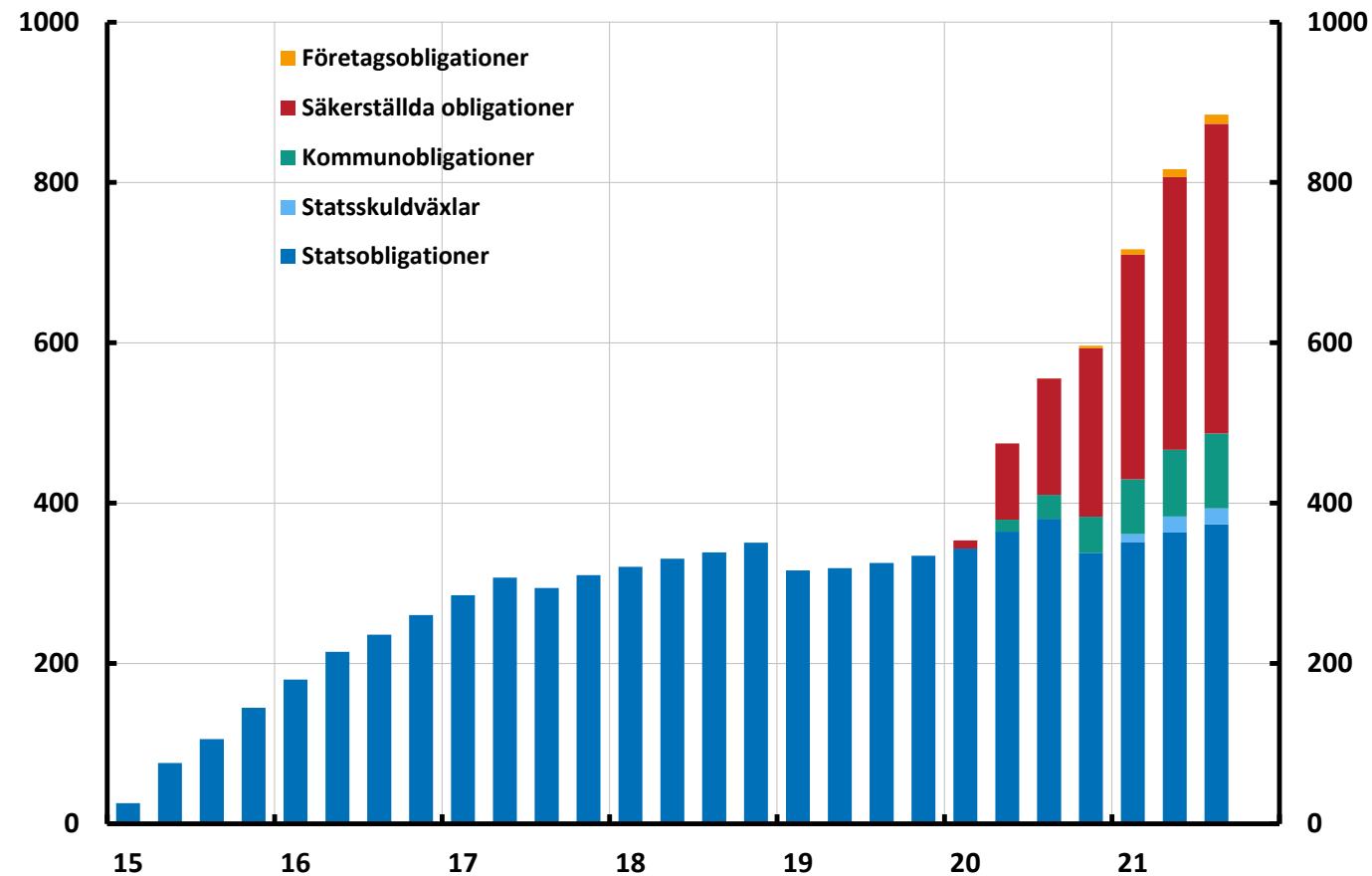
Rank	Förändring	Datum
1	-11,13 %	12 mars 2020
2	-9,16 %	29 oktober 1987
3	-7,76 %	20 oktober 1987

Handeln i allt fler räntefonder stängs

Kl. 16:00, 20 mar 2020 | 0

→ **Fonder** | dagens marknadsläge står handeln med företagsobligationer i princip stilla. Spiltan, Lannebo, SEB stoppar nu tillfälligt möjligheten att köpa sälja vissa räntefonder.

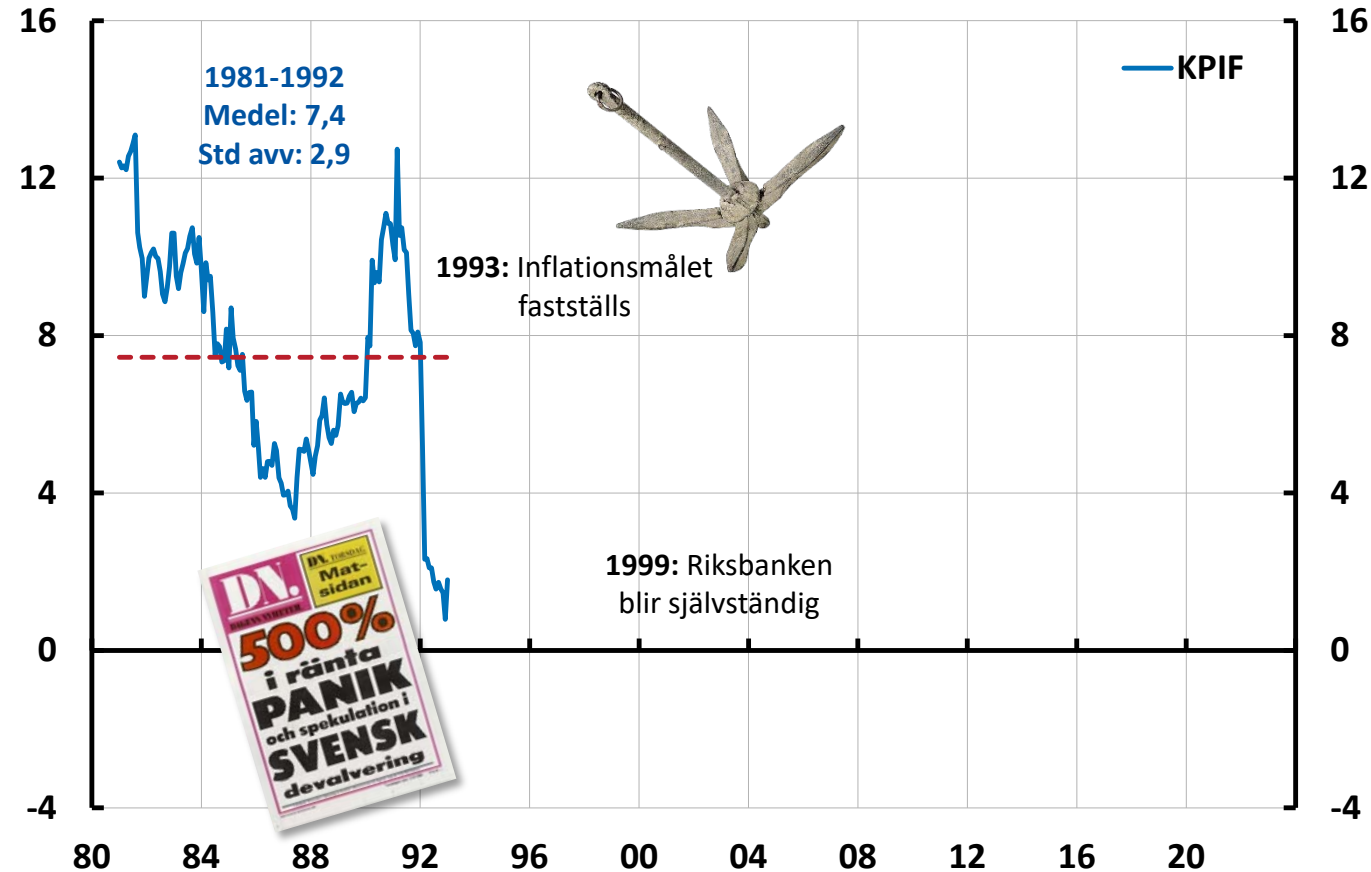
Snabba och effektiva åtgärder krävdes för att motverka pandemins effekter

Anm. Riksbankens innehav av värdepapper, miljarder kronor. Innehav av värdepapper, exklusive företagscertifikat, utgivna i svenska kronor. För andra och tredje kvartalet 2021 visas innehav efter beslutade köp.

Källa: Riksbanken

Motivet till en mer självständig Riksbank – att skapa långsiktig stabilitet

Anm. KPI, årlig procentuell förändring.

Källa: SCB

Riksbankens oberoende

Lagstiftning

Myndighet under
riksdagen

Måloberoende

Instrument-
oberoende

Personligt
oberoende

Finansiellt
oberoende

Med oberoendet följer krav på utvärdering – frihet under ansvar

Redogörelse för penningpolitiken

2020

Öppen utfrågning 4 maj 2021

Öppen utfrågning om Riksbankens rapport Redogörelse för penningpolitiken 2020

Ingves: Utfrågning i finansutskottet om Goodfriend och Kings utvärdering om penningpolitiken

- Datum: 2016-05-12
- Talare: Riksbankschef Stefan Ingves
- Plats: Förstakammarsalen, Riksdagen, Stockholm

Riksbankens direktion deltar i dag i en öppen utfrågning i finansutskottet om Marvin Goodfriend och Mervyn Kings rapport "Utvärdering av Riksbankens penningpolitik 2010-2015" som gjorts på uppdrag av finansutskottet.

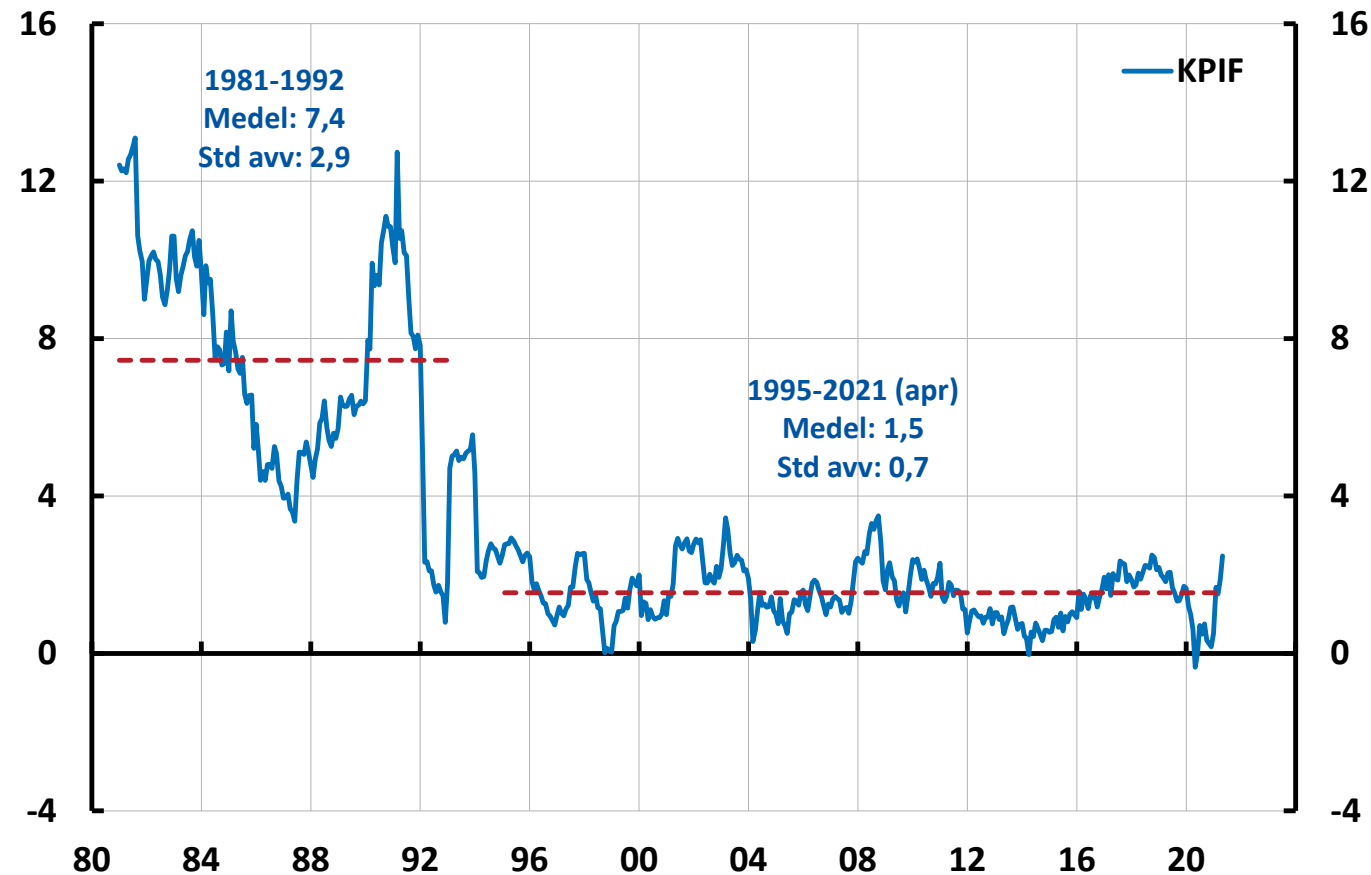

Riksbankens erfarenheter
av att publicera
reporänteprognoser

Riksbanksstudier, juni 2017

S V E R I G E S   R I K S B A N K

Lägre och mer stabil inflation sedan inflationens målet infördes

Anm. KPIF, årlig procentuell förändring.

Källa: SCB

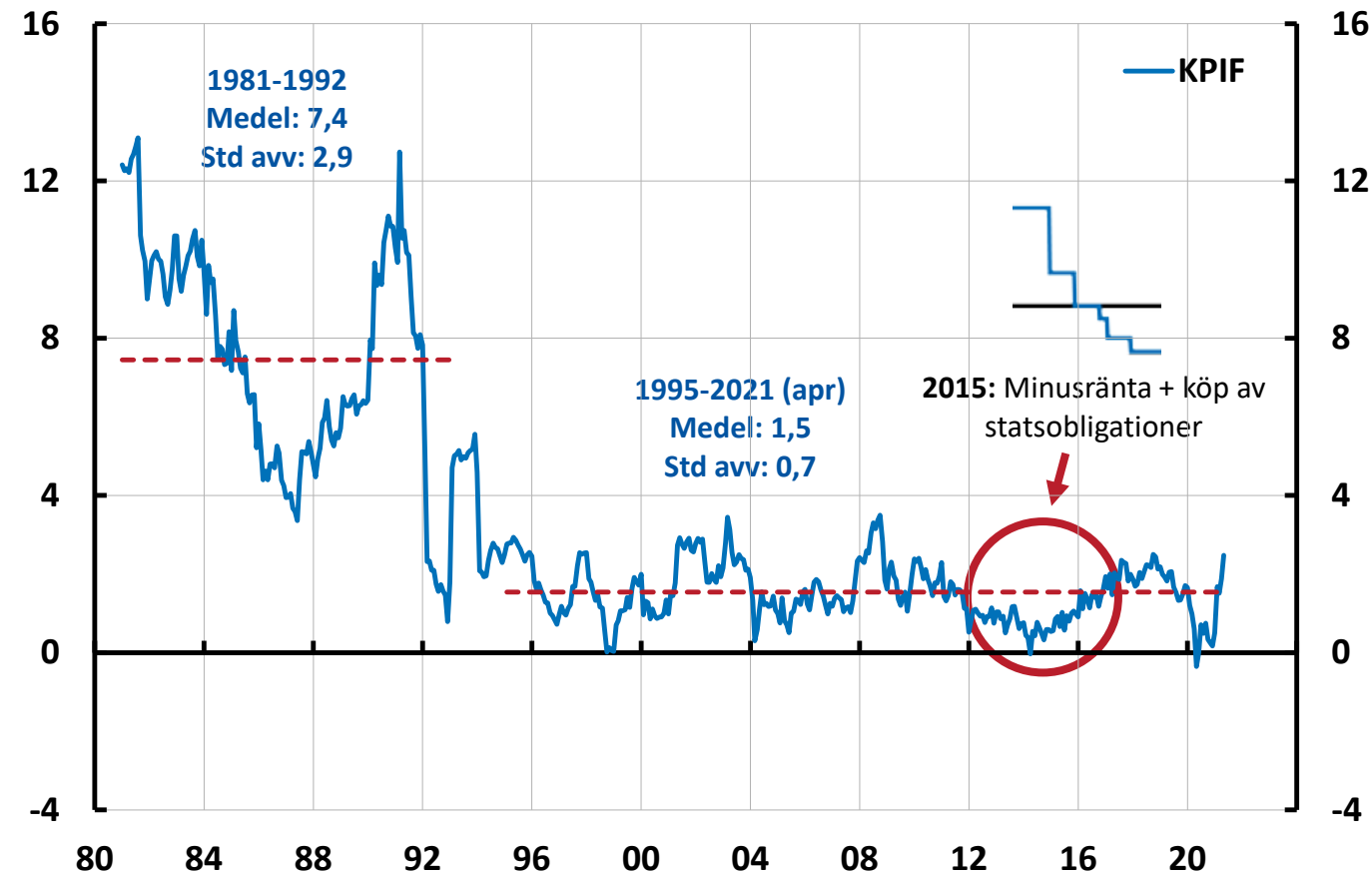
Den globala finanskrisen ledde till behov av bredare penningpolitiska verktyg

- Enbart styrräntan räckte inte längre för att nå målen
  - Nedre gränsen för styrräntan – från kuriositet till realitet
- Svårt för penningpolitiken att nå ut till hushåll och företag
- Nya verktyg:
  - ”kvantitativa lättnader”
  - ”kreditlättnader”

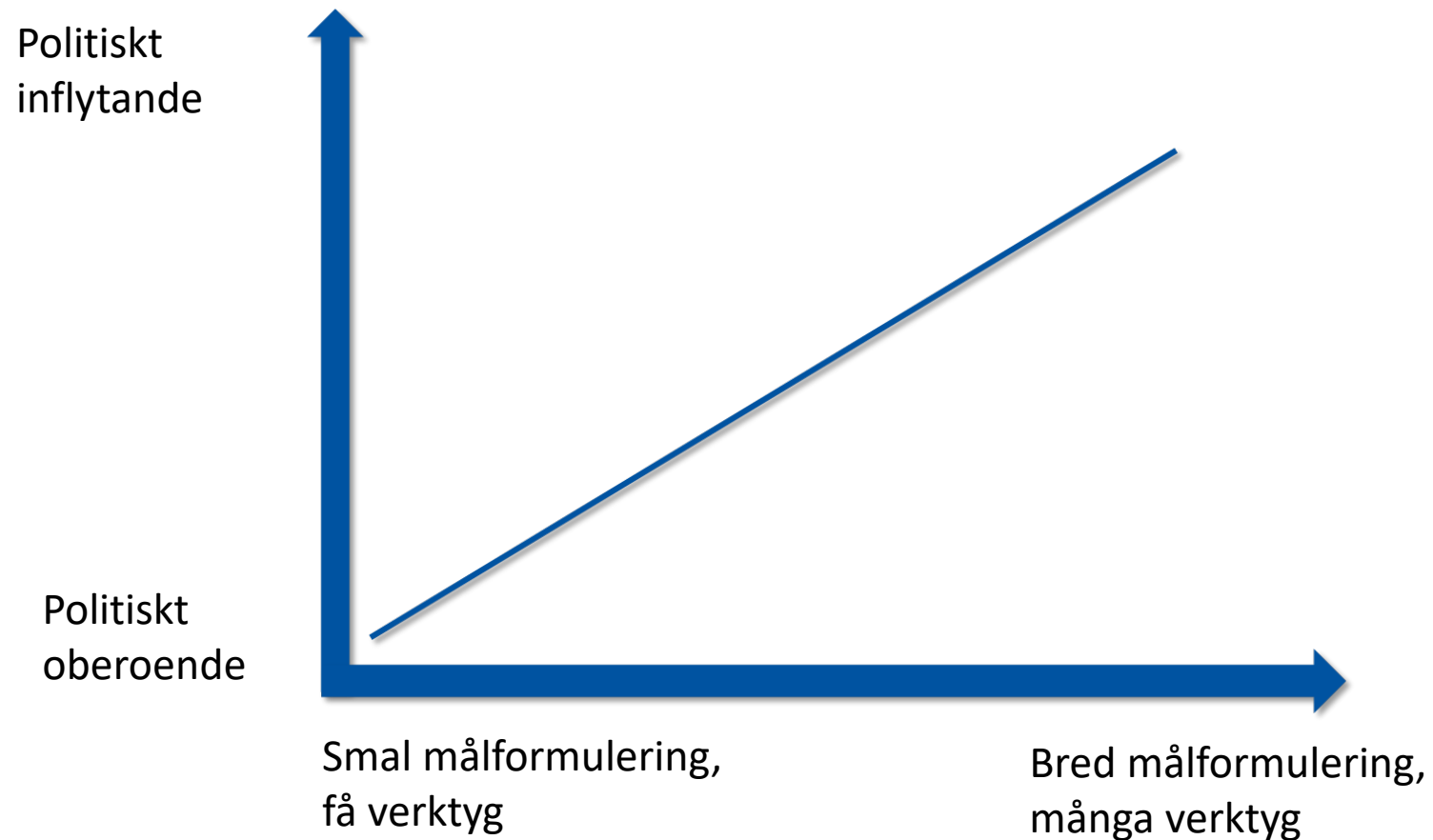
Viktigt att även förhindra *för låg* inflation

Anm. KPIF, årlig procentuell förändring.

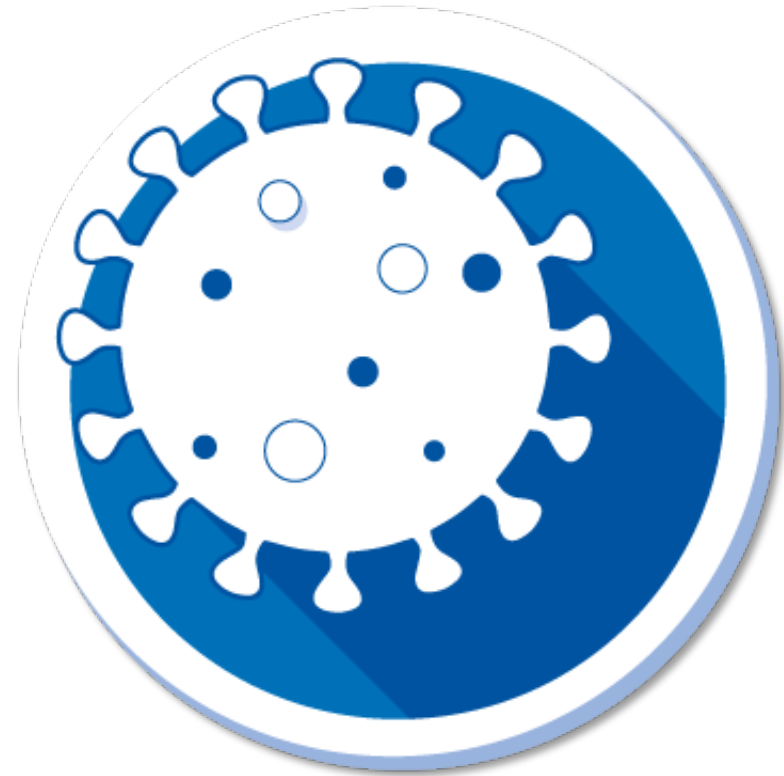
Källa: SCB

Centralbankernas mandat i fokus

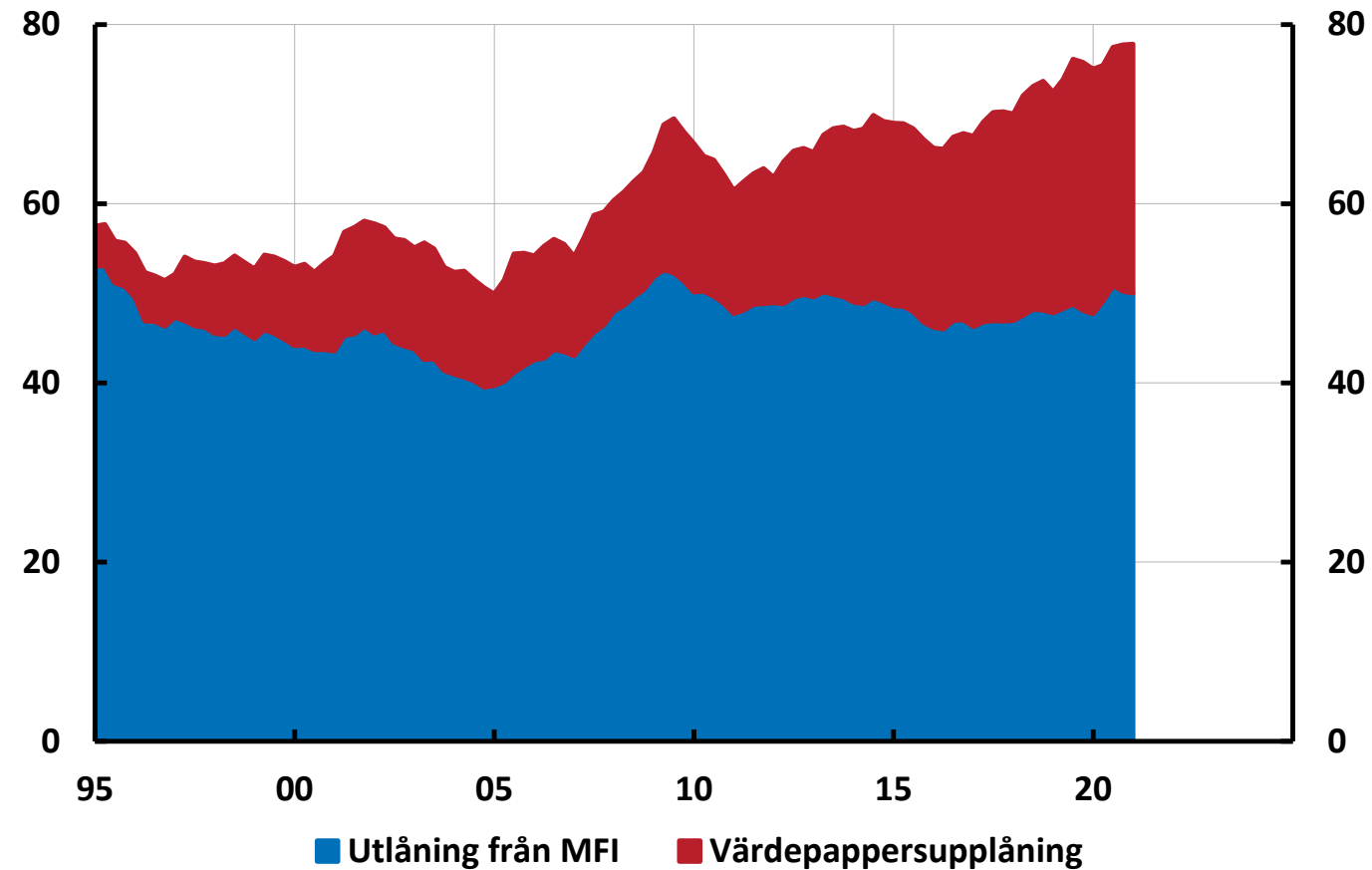

Pandemiutbrottet våren 2020 illustrerade vikten av handlingsfrihet

- Osäkerheten var enorm våren 2020
- Den starka ekonomiska nedgången och den finansiella turbulensen gjorde det nödvändigt att snabbt och med eftertryck
  - bibehålla ränteläget
  - upprätthålla kreditförsörjningen

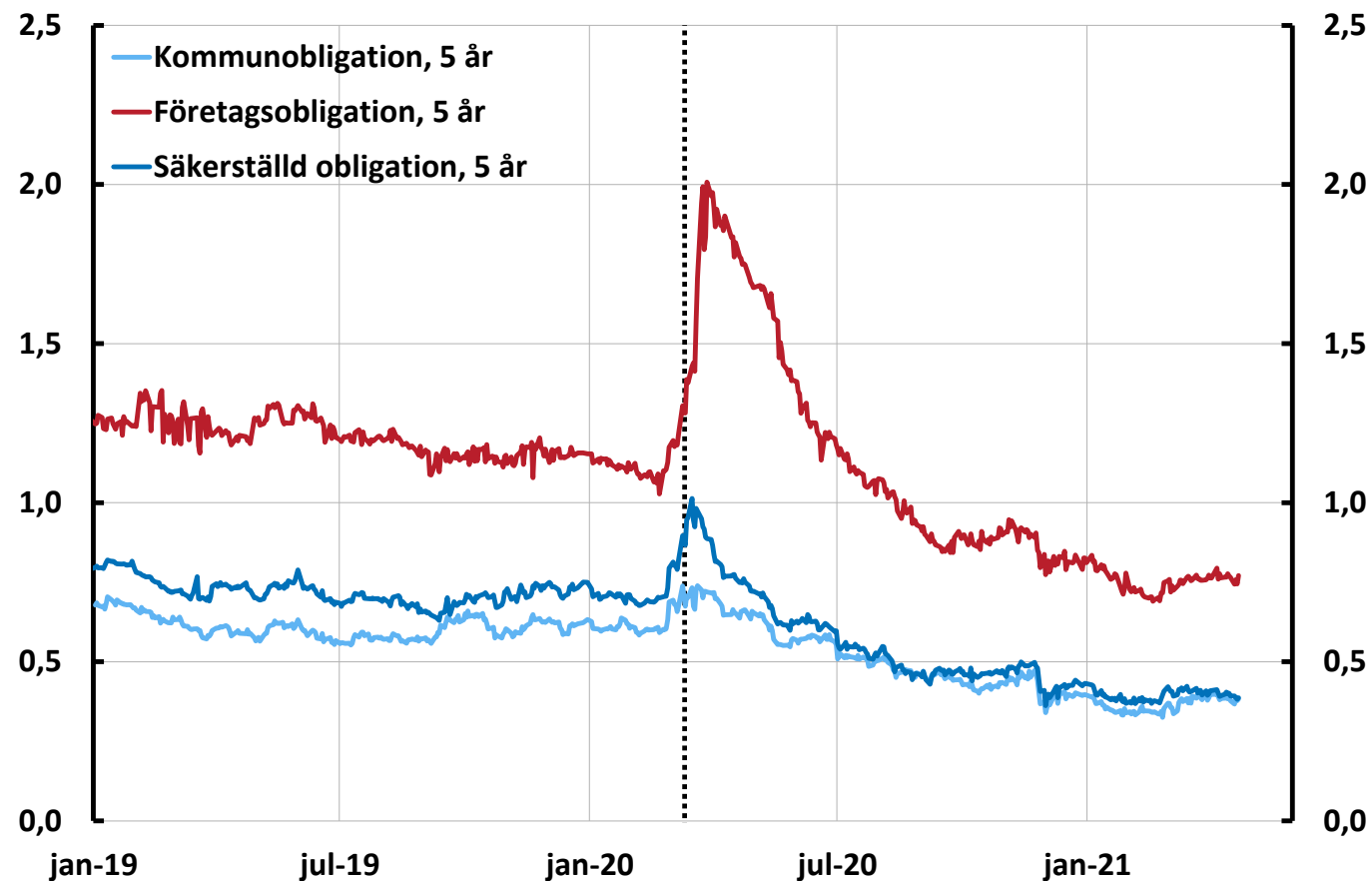
Allt fler företag finansierar sig via värdepapper

Anm. Innefattar värdepappersupplåning i både svenska kronor och utländsk valuta.

Källor: SCB och Riksbanken

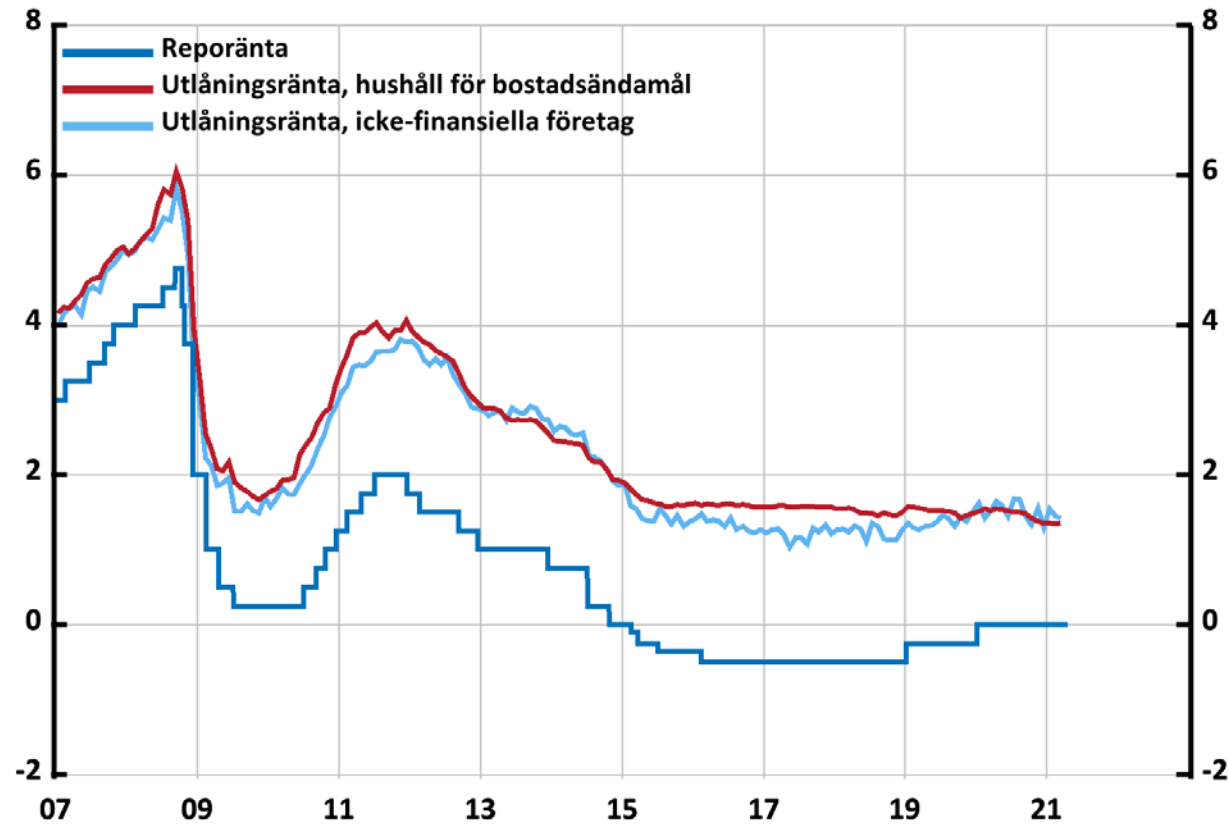
Nödvärdigt att agera snabbt för att lugna räntemarknaden

Anm. Procentenheter. Räntorna på säkerställda obligationer, företagsobligationer och statsobligationer är nollkupongräntor beräknade med Nelson-Siegel-metoden. Företagsobligationer avser företag med ett högt kreditbetyg. Kommunobligationerna är utgivna av Kommuninvest i Sverige AB. Streckad linje markerar 2020-03-11 samma dag som WHO deklarerade Covid-19 en pandemi.

Källor: Bloomberg, Macrobond, Refinitiv och Riksbanken

Åtgärderna har fungerat – stabila räntor för hushåll och företag under pandemin

Anm. Procent. Utlåningsräntan är volymviktade medelvärden av monetära finansiella instituts utlåning på samtliga löptider.

Källor: SCB och Riksbanken

Förslaget till ny riksbankslag alltför begränsande gällande den penningpolitiska verktygslådan

Vårt instrumentoberoende – att själva kunna välja verktygen för att nå våra mål – har varit helt avgörande för att mildra effekterna av krisen och bidra till en god ekonomisk utveckling

Fler penningpolitiska verktyg – effekterna går åt rätt håll men är svårare att kvantifiera

Många verktyg

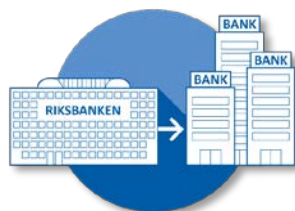
Köp av räntebärande värdepapper

Lån till företag via banker

Reporäntan 0%

Ökad tillgång till säkra och likvida tillgångar

Positiv effekt på inflationen

Viktigt att underlätta den demokratiska granskningen av penningpolitiken

- Vårt nuvarande ramverk avspeglar ett tydligt mål, en stark självständighet och öppenhet.
- Riksbankens verktygslåda behöver utvecklas med tiden.
- Ett stort handlingsutrymme i penningpolitiken behövs
- Frihet under ansvar – en viktig uppgift för Riksbanken att förklara vad vi gör och hur det bidrar till att uppfylla de mål lagstiftarna har givit oss

Tack!